

10.11.2017

Jakelussa mainitut

Lausuntopyyntö kilpailun avaamisesta Etelä-Suomen taajamajunaliikenteessä**Asian tausta**

Hallitus päätti rautateiden henkilöliikenteen kilpailun avaamisen keskeisistä linjauksista keväällä 2017.¹ Käytännössä kilpailun avaaminen tarkoittaa sitä, että markkinoille tulon esteitä puretaan ja VR:n yksinoikeudesta liikennöidä Suomen rataverkolla luovutaan ensi vuosikymmenellä, jotta rautateiden henkilöliikennemarkkinoille voi tulla muitakin toimijoita. Uudistus toteutetaan hallitusti, vaiheittain sekä hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. Hallituksen päätöksen täytäntöön panemiseksi liikenne- ja viestintäministeriö asetti hankkeen, jossa valmistellaan kilpailun avaamisen yksityiskohdat hallituksen asettamien linjausten ja reunaehtojen mukaisesti.

Uudistuksen tavoitteena on parantaa rautatieliikenteen palvelutasoa ja asiakaslähtöisyyttä sekä kasvattaa junaliikenteen osuutta henkilöliikenteessä. Tavoitteena on lisätä ja monipuolistaa palvelujen tarjontaa vastaamaan nykyistä paremmin eri asiakasryhmien tarpeisiin. Kilpailun avaaminen edistää lippujen hintakilpailua. Rautatiekilpailun avaaminen henkilöliikenteessä antaa myös maakunnille, suurille kaupungeille ja kaupunkiseuduille mahdollisuuden järjestää alueellaan alueellista tai paikallista junaliikennettä.

Rautateiden henkilöliikennepalvelut avataan kilpailulle vaiheittain. Liikennöinti on tarkoitus kilpailuttaa käyttöoikeussopimusmallilla, jolla turvataan rautateiden henkilöliikennepalvelujen saatavuus koko maassa. Rataverkko jaetaan osiin ja palvelukokonaisuuksiin, joille tehdään omat käyttöoikeussopimukset. Käyttöoikeussopimukset sisältävät myös liikennöintivelvoitteita, joilla taataan palvelut jatkossakin niillä alueilla, joiden liikenne tällä hetkellä perustuu ostoliikenteeseen ja velvoiteliikenteeseen. Sopimuksissa yri-tyksille asetetaan myös velvoitteita tietyn palvelutason varmistamiseksi.

Kilpailun avaaminen aloitetaan Etelä-Suomen taajamaliikenteestä (kuva). Tämä liikennekokonaisuus koskee liikenne- ja viestintäministeriön ostamaa ja velvoittamaa liikennettä, jota operoidaan lähijunaliikennekalustolla. Etelä-Suomen taajamajunaliikenteen kilpailutettava kokonaisuus koskee seuraavia yhteysvälejä:

- Tampere–Helsinki-taajamajunaliikenne (R-juna)

¹ Hallituksen talouspoliittisen ministerivaliokunnan päätös 10.4.2017.

- Järvenpää–Helsinki ja Hyvinkää–Helsinki
- Helsinki–Lahti
- Riihimäki–Lahti
- Lahti–Kouvola
- Kotka–Kouvola

Liikennöitävä alue sisältää yhteensä 425 ratakilometriä ja 42 liikennöitävää asemaa. Lisäksi yöliikenne pysähtyy 11 asemalla. Hennan seisake otetaan käyttöön joulukuussa 2017. Kilpailutettava kokonaisuus ei koske intercitiy- ja pendolino-yhteyksiä, joita operoidaan kyseisellä alueella.

Etelä-Suomen taajamajunaliikenteen kilpailutuksen aikataulu yhteensovitaan Helsingin seudun liikenteen (HSL:n) lähijunaliikenteen kilpailutuksen kanssa. HSL on jo aiemmin ilmoittanut Helsingin seudun lähijunaliikenteen kilpailuttamisesta ja kilpailutetun lähijunaliikenteen on tarkoitus alkaa 1.6.2021. Tavoitteena on, että Etelä-Suomen taajamajunaliikenteen kilpailutettu liikennöinti alkaa kesäkuussa 2022.

Etelä-Suomen taajamajunaliikenteen kilpailutuskokonaisuudesta järjestettiin kiinnostuneille toimijoille yhteinen tilaisuus HSL:n lähijunaliikenteen kilpailutuksen kanssa 4.10.2017. Tilaisuudessa esiteltiin sekä Etelä-Suomen taajamajunaliikenteen että HSL:n lähijunaliikenteen kilpailutusten etene- mistä. Etelä-Suomen taajamajunaliikennettä koskeva tilaisuuden materiaali on saatavilla liikenne- ja viestintäministeriön internet-sivuilta (tilaisuuden materiaali on saatavilla englanniksi).²

² <https://www.lvm.fi/en/-/passenger-rail-transport-opens-to-competition-information-event-4-october-951140>. Raportti Etelä-Suomen taajamajunaliikenteen kilpailutettavasta kokonaisuudesta on saatavilla em. internet-sivulta. Suora linkki raporttiin: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80803/Reports%2010-2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Raportin liitteessä kuvataan tarkemmin eri yhteysvälit.

Lausuntopyyntö

Liikenne- ja viestintäministeriö haluaa kuulla myös raideliikenteen käyttäjien – yritysten, kansalaisten kuntien ja maakuntien – näkemyksiä Etelä-Suomen taajamajunaliikenteen kilpailuttamisesta.

Kilpailutukseen liittyvien lähtötietojen kokoamiseksi pyydämme näkemyksiänne erityisesti seuraavista asioista:

- alueenne liikkumistarpeet
- taajamajunaliikenteen vuorot ja aikataulut, erityisesti kaikkein kriittisimmät vuorot ja mahdolliset kehitysehdotukset aikatauluun
- raideliikenteen olennaisimmat laatutekijät matkustajien kannalta
- miten raideliikenne toimii tai miten sen pitäisi toimia osana alueenne liikkumispalveluiden kokonaisuutta
- raideliikenteen taloudelliset ja muut vaikutukset alueellenne, esimerkiksi työssäkäyntiin ja opiskeluun sekä yritysten toimintaan
- raideliikenteen vaikutukset muuhun liikennealan elinkeinotoimintaan alueellanne

Toivomme vastaustanne viimeistään **22.12.2017**. Vastaukset pyydetään toimittamaan osoitteeseen kirjaamo@lvm.fi.

Lisätietoja antaa hallitussihteeri lida Huhtanen (lida.huhtanen@lvm.fi tai 0295 342 613).

Laura Eiro
yksikön johtaja, hallitusneuvos

lida Huhtanen
hallitussihteeri

Jakelu

Akaan kaupunki
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Helsingin kaupunki
Hollolan kunta
Hämeenlinnan kaupunki
Hyvinkään kaupunki
Iitin kunta
Janakkalan kunta
Järvenpään kaupunki
Keravan kaupunki
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kärkölen kunta
Lahden kaupunki
Lempäälän kunta
Mäntsälän kunta
Orimattilan kaupunki
Riihimäen kaupunki
Tampereen kaupunki
Tuusulan kunta
Vantaan kaupunki

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Uudenmaan ELY-keskus
Pirkanmaan ELY-keskus
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Tampereen seudullinen toimivaltainen viranomainen
Hämeenlinnan seudullinen toimivaltainen viranomainen
Lahden seudullinen toimivaltainen viranomainen
Kotkan seudullinen toimivaltainen viranomainen

Paikallisliikenneliitto ry

Suomen kuntaliitto

Linja-autoliitto ry

Suomen Taksiliitto ry

Kuluttajaliitto

Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Suomen liikenneliitto ry

Finavia Oyj

Hämeen maakuntaliitto
Kymenlaakson maakuntaliitto

Pirkanmaan maakuntaliitto
Päijät-Hämeen maakuntaliitto
Uudenmaan maakuntaliitto

Keskuskauppakamari
Helsingin seudun kauppakamari
Hämeen kauppakamari
Kymenlaakson kauppakamari
Riihimäen–Hyvinkään kauppakamari
Tampereen kauppakamari

Suomen yrittäjien paikallisyhdistykset

- Anjalankosken Yrittäjät
- Hattulan Yrittäjät
- Hauhon Yrittäjät
- Hausjärven Yrittäjät
- Helsingin Yrittäjät – Itäväylä
- Helsingin Yrittäjät – Keski-Helsinki
- Helsingin Yrittäjät – Koillis-Helsinki
- Helsingin Yrittäjät – Lauttasaari
- Helsingin Yrittäjät – Töölö
- Helsingin Yrittäjät – Vanhakaupunki
- Hervannan Yrittäjät
- Hollolan Yrittäjät
- Hyvinkään Yrittäjät
- Hämeenkosken Yrittäjät
- Hämeenlinnan Yrittäjät
- Iitin Yrittäjät
- Itä-Helsingin Yrittäjät
- Janakkalan Yrittäjät
- Jokelan Yrittäjät
- Järvenpään Yrittäjät
- Kalvolan Yrittäjät
- Kanta-Helsingin Yrittäjät
- Kellokosken Yrittäjät
- Keravan Yrittäjät
- Kotkan Yrittäjät
- Kouvolan Yrittäjät
- Kuusankosken Yrittäjät
- Kärkölän Yrittäjät
- Lahden Yrittäjät
- Lammin Yrittäjät
- Lempäälän Yrittäjät
- Lielahden Yrittäjät
- Länsi-Helsingin Yrittäjät
- Mäntsälän Yrittäjät
- Nastolan Yrittäjät
- Nekalan-Koivistonkylän Yrittäjät
- Orimattilan Yrittäjät
- Pispala-Pyynikin Yrittäjät

- Riihimäen Yrittäjät
- Tammelanpuiston Yrittäjät
- Tammerkosken Yrittäjät
- Tampereen käsityö- ja teollisuusyhdistys
- Tesoman seudun yrittäjät
- Toijalan Yrittäjät
- Tuusulan Yrittäjät
- Vantaan Yrittäjät
- Viialan Yrittäjät